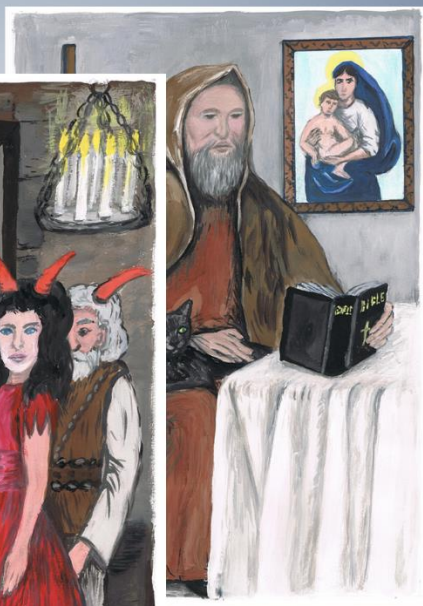

FRANTIŠEK TYLŠAR

VERŠOVANÉ POHÁDKY

VERŠOVANÉ POHÁDKY

FRANTIŠEK TYLŠAR

JAHODOVÝ BÁSNÍK

MILÝ ČTENÁŘI

K napsání knihy pohádek, kterou jsi právě otevřel, mě inspiroval román ve verších - Evžen Oněgin od ruského spisovatele Alexandra Sergejeviče Puškina.

Zaujal mě pravidelný rým tzv. oněginské strofy čtrnácti veršů, pomocí kterého Puškin vytvořil celý příběh. A zároveň mě napadlo: Dokázal bych i já napsat něco podobně rozsáhlého?

V té době jsem také potkal mladou ženu z Ukrajiny, která mi vyprávěla, jak jí maminka četla Oněgina před spaním, místo pohádek. A bylo rozhodnuto. Na román jsem si netroufnul, ale což takhle zkusit veršované pohádky v podobném stylu? Začal jsem tedy psát a zde je výsledek...

Knihy není jen mojí zásluhou, proto bych zde na začátku chtěl poděkovat všem lidem, kteří mi byli inspirací a podporou. Martinovi Měkutovi za náměty k příběhům, všem svým múzám (zejména Lence) za polibky – největší zdroj inspirace, Lence Kleinové za obrázky, Hance Hosnedlové za korektury, rodině za

velkou trpělivost a stovkám pravidelných čtenářů, jejichž reakce na mé verše jsou vždy tím nejkrásnějším povzbuzením...

Ale dosti slov. Příjemné čtení...

Váš Fanda ☺ Tylšar – Jahodový básník

O KRÁSNÉ KRČMÁŘCE

U KRÁSNE KRČMÁŘKY

I

Bylo – nebylo, věřte – nevěřte mi.

Tam u obchodní cesty, kdesi,
v jedné obyčejné zemi,
na mýtince mezi lesy.

Chaloupka stála, nebo nestála?

A v ní krásná krčmářka bývala.

Pěkně rostlá, půvabná,
kůže jemná, hedvábná,
a na koho se usmála,
ten i srdce ztratil,
peníze i život zkrátil,
jak legenda říkala.

Nejen krásou svého těla
hospodu vždy plnou měla...

II

A aby to nebylo málo,
jedna zvláštnost se tu ukrádá.

Stáří se jí vyhýbalo,
byla pořád stejně mladá...
Jenže třikrát ouha, ouha,
uplynula doba dlouhá,
a chlapů, tátů od rodin,
sedalo tu míň a míň...

Auta, vlaky vystřídaly
dřevěné formanské vozy,
dávno pocestné nevozí,
každý rychle mizí v dáli...

Je to beze dne už rok,
co poslední tu vypil mok...

III

Z bídne situace zdejší
(z krčmy se stal nudný post)
byla stále mrzutější.

Někdo kráčí – že by host?
A tak koncem května vešel
Martin, který z cesty sešel.

Div se, světe, přírodo.

„Pozdrav Pánbu, hospodo!“
zahlaholil vesele...

„Pána Boha nech, kam patří,
ať s anděly se v nebi bratří.

Jsi v hospodě, ne v kostele...

Co přivádí tě, co si dáš?“
zahřměla jak satanáš...

IV

„Jdu z vandru, chvíli strávit,
odpočinout bych si chtěl,
dát si pivo, hlavu zchladit.“

Vtom krčmářku uviděl,
jak tu stojí v celé kráse,
brada spadla a jak zdá se...

Holt, to už se někdy stává,
to je ona, láska pravá!

A hned se jí vyptával,
zda svobodná je ve svém postu
a proč má tak málo hostů,
že by k dílu ruku dal...

„Nu což, třeba dříví trochu,
naštípej mi, milý hochu!“

V

Jen co zmizel, knihu vzala,
setřela z ní prachu pel.
Do čtení se nahlas dala:
„Ve jménu mocností Jerichel,
děble, zjev se!“ To není žert.
V místnosti stál starý čert.
A hned, že ji vidí rád,
zda nezapomněla snad.
Dnes že smlouva vyprší,
a hned usmívá se na ni,
že jí splní jedno přání,
když mají to výročí...
„Máš-li ještě kousek tužby,
přej si za své dobré služby.

VI

Ve smlouvě ses upsala
krví svou, jak se to sluší,
abys peklu dodala
každoročně jednu duši.
Nedáš-li peklu tento vděk,
vrátí se tvůj pravý věk.
Až ta chvíle nastane,
tvá duše v pekle zůstane.
Jediné, co zlomit může
tuto kletbu, co ďas psal,
je, že by si někdo vzal
babu starou – kost a kůže.
Tak miloval tu podobu,
co hodí se jen do hrobu.“

VII

„Marně spěcháš, pekelníče,
na mou duši nechvátej.
Co se další duše týče,
trpělivost chvílku měj.
Mám tu hosta, hned tu bude,
duši získá peklo rudé.
A já další roky zase
budu chodit ve své kráse...“
Čertovi hned svítí oči:
„Víš, lidi mnohé hříchy tropí.
Pekelník však nepochopí,
že ti na to chlapi skočí.“
Sedl za stůl, hnáty klátí,
čeká jen, až host se vrátí...

VIII

Netrvalo dlouho a Martin zpátky byl.

Spokojený, hodně práce udělal.

Ani ve snu netušil,

co s krčmářkou čert usmlouval...

Krčmářka však byla milá,

hned se s pivem přitočila:

„Nechtěl by krasavec snad

karty tady s pánem hrát?“

Martin sice souhlasil,

v duchu si však říká:

Co ten tu dělá, proč jí tyká?

Rozmrzelost marně kryl.

Proč se plete do díla?

Snad mu krčma patřila?

IX

Krčmářka ho uklidní:
„Z toho si nic nedělej...
Je to partner obchodní,
hlavně hraj a vyhrávej!“
Martin však víc nežli hraní
věnoval se krásné paní.
Očima s ní v jedno splynul,
tři zlaťáky své už minul.
Další tři si rychle půjčil
od čerta, aniž se bál.
Velkou chybu udělal,
oděvem svým za ně ručil.
Umíte si představit,
jaký konec mohla mít

X

tahle hra, co spolu hráli
tři nerovní karbaníci?
Pocestného obehraly,
pekla síly, hanebníci...
Čert se chvástal ze zvyku:
„Něco vám došlo, mladíku!“
Těšil se na odpověď,
však jinou uslyšel hned.
„Došlo, že ji miluji
celým srdcem, celou duší,
a aniž to ona tuší,
vezmu si ji, slibuji!“
Pro čerta však jeho hlas
je jak šlápnutí na ocas.

XI

„Ale himlajs, došly prachy,
a teď by mě zajímalo...
Měl byste se klepat strachy,
vždyť to není zrovna málo.“
Beze Isti Martin odpovídá:
„Snad mi půjčí, něco přidá
třeba tato krásná žena,
co je láskou přeplněna!“
„Já ne, rozum užívej!
Hospoda vydělá málo.
Půjčit ti? No to by hrálo!
Pána slušně požádej!
Bude-li mít slitování,
sám ti půjčí bez váhání...“

XII

Čert se v koutku pousmál,
v oku se mu zablýskalo.

„No, kdybys o to stál,
klidně půjčím natrvalo...

Ty budeš dost peněz mít,
já však budu něco chtít.

Jen něco, co dát mi smíš,
sám tomu nerozumíš.

Pro tebe to cenné není,
vůbec nic to neváží,
někdy to i překáží...

Tenhle kšeft tvůj život změní.

Po tři roky buď můj host,
můžeš vlastnit každý skvost.

XIII

A bonusem mohu dát
šenkýřky vřelou lásku k tomu.

Můžete si užívat
celý týden, dejme tomu...”

Martin kouká, nechápaje,
o co že se tady hraje.

Čertisko má toho dost,
no, tak tedy upřímnost:

„Martine, to není žert,
jméno mé tě udiví,
jsem Konfuoko ohnivý,
posel pekla, pravý čert.

A jak se na čerta sluší,
požaduji tvoji duši.

XIV

Také se mi pozdává,
je to, sakra, k čertu, fér.
Nabídka je lákavá,
buď to zaplať, nebo ber!“
„Což o to, konto se hodí,
peníze zas další plodí.
Na duši mi sotva sejde,
ale slečna – tohle nejde.
Miluji ji víc než sebe
a klidně i život dám,
všechno pro ni udělám,
přinesu jí modré z nebe.
Ale chci to z čisté lásky,
nikoli z pekelné sázky.“

XV

Když krčmářka uslyšela
vše, co Martin povídal,
i v ní láska zahořela,
jak blesk z nebe cit v ní vzplál.
Srdce z ledu tato síla
rozehřála, naplnila
strachem, že by Martin propadl
peklu a moc špatně dopadl...
„Tu máš zlato, styď se!
Tvá ruka by odvěkla
čistou duši do pekla.
Apage satanas – Dáble, klid' se!“
Zakřičela s hrůzou v hlase,
co tajfunu podobá se.

XVI

A co na to pekel slouha?
„Tu jsem skončil, jak to vidím,
ať je lásky noc dost dlouhá.
Ráno, to vám nezávidím.
Kdybyste však přesto chtěl
a obchod se mnou uzavřel,
jméno mé ať zazní zase,
se slečnou já vyrovnám se.“
A s těmito slovy zmizel...
Ač Martin pranic rozuměl,
krčmářčin hlas mile zněl:
„S peklem bývá vždycky svízel.
Úpis ďáblu zlá je věc.
Vždy přijde den, kdy spadne klec.“

XVII

A hned v dalším okamžiku,
jako by se léta znali,
v krčmářčině pokojíku
taje lásky poznávali...
Jaké to však probuzení,
snoubenka tu krásná není.
A místo ní baba, hrůza!
Kost a kůže, děsná lůza,
takovou neviděl svět.
Místo vlasů chlupů cáry,
roztrhaný oděv starý,
má nejméně tři sta let.
Jen vzpamatoval se více,
hned se pustil do babice:

XVIII

„Kam jsi snoubenku mou dala?

Ještě večer tady spala.

Že jsi, babo, čarovala?

Copak jsi s ní udělala?“

Krčmářka se rozplakala:

„Jak bych to nepovídala.

Od pekla ho zachráním

a on odvděčí se tím,

že slibuje hory, doly.

Ráno mě už nepoznává,

to má být ta láska pravá?

Až mě z toho srdce bolí.

Nevadí, že nejsem krásná.

Ač na chvíli, já byla šťastná!“

XIX

Sametový její hlas
povědomě něžně zněl.
Připomněl večerní čas,
tu se Martin zastyděl.
A že v něm jen dobro bylo,
svědomí se probudilo.
Vždyť láska i zlé překoná,
udělá to, co se má?
Řekl si: Budu se ženit!
Snoubenku mám s milým hlasem,
ostatní se poddá časem.
Začal slova v činy měnit.
Za chvíli už pospíchali
do kostela, by se vzali.

XX

I peklo se zajímalo
o obchod, co ztratilo,
o to, co se tady stalo,
proto čerta vrátilo
do krčmy, aby se jal
dokončit, co započal.
Škodolibý úsměv v tváři:
To se zase peklu daří,
pekelník si pomyslel.
Dnes mám výjimečný den,
budu štědře odměněn.
Kdo by starou babu chtěl?
Za chvíli dokončím práci
a bude čas na legraci...

XXI

A co naši snoubenci?
Za ruce se nyní drží.
Prsty v pevném spleteni,
v kostele, v té stavbě boží.
Sotvaže si řekli ano,
hned jim bylo požehnáno.
Nejvyšší nebeský král
čáry pekla zpátky vzal.
Čertu oznámil své dílo,
ten zlostí bez sebe byl,
alkohol do sebe lil,
nic na věci to nezměnilo.
S nevěstou nastala změna,
je z ní opět krásná žena.

XXII

Čert dál chlatal kořalku,
pryč je čas, kdy se jen smál.

Nadával na morálku:

„Aby ji sám Satan vzal!
Čert se tu dře život celý,
jak mu zákon ohně velí.

Snaží se a investuje,
dokonalé pikle kuje.

Zájmy pekla dobře hájí,
povzdechl si tence.

„A pak přijde konkurence,
jeden zázrak, vše je v háji!“

A jen pro pořádek, milí,
M + K pak šťastně žili...

POHÁDKA O TOM, JAK
BOHABOJNÝ MNICH DO
PEKLA PŘIŠEL

I

Bylo – nebylo jednou jedno peklo...
Což o to, ono tady, co svět světem stojí,
je a bude zapotřebí. Řeklo
by se: Ať se lidé bojí!
Mnozí si však řeknou: K čemu?
Nechtělo by to už změnu?
Je to symbol všeho zlého,
krutého a ničemného...
Jenže, bez zla ani dobro není.
Jak pak trestat hříšníky?
Zmatek by byl veliký!
Hříšník málokdy se změní.
Neopustí špatnou cestu,
nebude-li se bát trestu...

II

Jiní řeknou: Peklo není!
Jen pohádka peklo snese.
Čerti jsou jen vymyšlení.
Vy napálit nenechte se!
Je! V každé černé lidské duši,
ve zlém srdci mu to sluší...
Pekel je víc, než se zdá,
každý z nás to svoje má...
To naše však klasické je,
čerti správně chlupatí,
s kopyty a rohatí,
v každém koutě oheň hřeje.
Všechno to tam sírou smrdí,
čerti jsou však na ně hrdí.